

[Hauberg.]

cipielt spørgsmål, dette med at lette skattebyrderne for enkelte skatteborgere og lægge disse byrder over på andre borgere, uden at man i forvejen ved, om disse borgere ikke skattemæssigt er hårdere ramt end dem, man vil tage byrderne fra. Det må man dog vist i allerhøjeste grad have undersøgt. Jeg for mit vedkommende kan i hvert fald ikke gå med til et sådant forslag, uden at man har fået undersøgt, hvordan det forholder sig. Det ærede medlem nævnte også, at man tidligere havde haft lejlighed til i amterne at dække en del af amtets udgiftsbehov ved skatter på dem, der betaler statskat; men man har dog ikke benyttet denne ret i nævneværdig grad, heller ikke i de amter, hvor det ærede medlems egne tilhængere og meningsfæller har flertal. Jeg tror derfor, der er mange, mange forhold, der bør undersøges først. Hvorfor gjorde man det ikke? Der må jo være en eller anden grund dertil.

Jeg har nogle tal, som jeg tror kan have nogen interesse i denne forbindelse. Ser man på amternes udgifter, er de væsentligste vel udgifterne til skolefondene, vejudgifterne og sygehusudgifterne. Det ærede medlem går ud fra året 1937—38, og det holder jeg mig til. Ser man på skolefondsudgifterne i amterne, var de i 1937—38 2,9 mill. kr. og i 1946—47 5,9 mill. kr., altså en betydelig stigning, en fordobling. Tager man så vejudgifterne, havde amterne i 1937—38 en samlet vejudgift, nettoudgift, på 27,1 mill. kr. og i 1946—47 på 33,7 mill. kr. Det er en mærkværdig lille stigning, men således er tallene for 1946—47, det er de sidste, jeg har kunnet få. Tager vi så endelig sygehusudgifterne, var de i 1937—38 13,4 mill. kr., men i 1946—47 var de steget til 43,5 mill. kr., altså en meget stærk stigning, sikkert også en stigning, der ligger langt udover, hvad andre forhold, f. eks. den almindelige prisstigning, berettiger til. Lægger vi nu alle disse hovedudgifter for amterne sammen, viser det sig, at de på dette område var ialt 43,4 mill. kr. i 1937—38, men i 1946—47 var udgifterne steget til 83,1 mill. kr. Det vil altså sige, at amternes hovedudgifter var steget til knapt det dobbelte.

Ser man så på de indtægter, amterne har at udskrive disse udgifter på, får man det billede, at der i 1937—38 var en skattepligtig indtægt i sognekommunerne, og det er jo i denne forbindelse amtskommunerne, på 1 290,6 mill. kr., men i 1946—47 en skattepligtig indtægt på 3 308 mill. kr. Det er altså en indtægtsstigning, der ligger langt, langt over udgiftsstigningen.

Det ærede medlem nævnte også nogle

eksempler på, hvordan den nuværende ordning virker for en gårdmand og en husmand. Det er muligt, det er rigtigt, det skal jeg ikke afgøre — det skal man se hele materialet for at kunne afgøre —, men ser man derimod på en gennemsnitlig skattepligtig indtægt for en gårdmand i 1937—38, viser det sig, at den var 2 349 kr., men i 1946—47 var den 6 414 kr. Tager man den skattepligtige indtægt for en husmand, var den i 1937—38 1 321 kr., men i 1946—47 var den 3 307 kr. Vurderer man disse tal, og det må man jo gøre, når man vil omlægge skatten, som der her er tale om, må det afgørende være udskrivningsgrundlaget og udgiftsgrundlaget. De to ting må sammenlignes, og gør man det, får man i hvert fald ikke et billede, der økonomisk set er ugunstigt for amterne. Men jeg erkender, at disse tal her slet ikke kan være tilstrækkeligt grundlag for den undersøgelse, man bør foretage, inden man går med til at gøre en så afgørende principforandring, som det er at lette skattebyrden for landmænd og lægge den over på bl. a. arbejdere og tjenestemænd. Hvis det viser sig, at disse arbejdere og tjenestemænd skattemæssigt set måske er forholdsvis hårdere ramt end de landmænd, man vil aflaste, synes jeg slet ikke, der er nogen som helst mening i forslaget. Det ærede medlem har ikke fremført nogen som helst beviser for, at dette ikke er tilfældet, og det kræver også en meget dybtgående undersøgelse, som det er sagt af den højtærede minister. Det er rigtigt nok, at hvis man regner udgifterne ud, er sygehusudgifterne steget forholdsvis meget, men dette er der rådet bod på på mange, mange måder. Jeg nævner blot, at da vi i 1946 gennemførte sygehusloven, blev landejendomsbesidderne lettere for en skat på 23 mill. kr. årlig, så man må virkelig undersøge, om der er grund til at gå videre ad den vej.

Man har mange gange prøvet på at lette landmænd for byrder. Jeg tænker på tiendeaflysningen, på loven om snekastning, på fritagelse af landmænd for lægekørsel og jordemoderkørsel og adskillige andre ting. Men har man nogensinde i virkeligheden derved opnået lettelse for landmændene? Man har måske i øjeblikket, da lettelsen blev vedtaget, opnået den virkning, at den landmand, der solgte sin ejendom, kunne få mere for den; det er det, der er sket, han fik i hvert fald en lettelse, da hans ejendom kom til salg; men den nye ejer fik ingen lettelse, han fik større gældsforpligtelser og større rentebetaling. Det var resultatet. Det, man vil opnå, opnår man altså slet ikke. Derfor kan vi fra vor side